

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ЗАНЯТТЯ

Дисципліна: Основи етнодизайну.

Дата: 04.03.2024р.

Група: ДМ-41

Тема заняття. Використання кераміки в етнодизайні: створення підсвічника.

Мета: дослідити та вивчити технічні та естетичні аспекти використання кераміки в етнодизайні через створення підсвічника; розвинути навички роботи з глиною, застосовувати різні техніки роботи з керамічним матеріалом (ліплення, різні способи декорування); виявити креативний підхід до створення об'єкта дизайну, адаптовуючи етномотиви елементів традиційного декоративно-ужиткового мистецтва.

Поняття та терміни: кераміка, підсвічник, глина, техніка ліплення, риткування, глясування, різкування, фляндрування, підглазурний розпис, глазурування, орнамент, мотиви народного мистецтва.

Технології: мультимедійні, інноваційні (дизайн-мислення, скрайбінг).

Інтерактивні прийоми: «метод проєктів», «мозковий штурм», «фотогалерея».

Методи: пояснення за змістом аудіовізуальних засобів, ілюстрування, демонстрування, відпрацювання навичок.

Тип заняття: комбіноване: повідомлення і засвоєння нових знань і формування навичок, формування фахових компетентностей.

Методи та форми проведення заняття: бесіда, повідомлення теоретичних відомостей, демонстрація презентації на екрані, повторення правил техніки безпеки, робота в групах, практичне виконання завдання.

Форма організаційної роботи практичного заняття: майстер-клас, індивідуальна, групова, фронтальна.

Форма контролю: викладач працює із кожним студентом окремо, стежить за послідовністю виконання роботи, вказує на допущені помилки:

-в усній формі;

-у практичній формі.

Обладнання і матеріали: екран, проектор, ноутбук, глина (біла, сіра або червона), ємність для води, пензлик, стеки для ліплення, акрилові фарби, гуаш, клей пва, інструктивно-методична карта.

Міжпредметні зв'язки: «Основи композиції та кольорознавства», «Художнє проєктування», «Історія мистецтва та основи теорії дизайну», «Матеріалознавство та технологія процесу».

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності:

- вміти мислити асоціативними художніми образами і мати здатність генерувати нові ідеї;
- знати особливості глини як матеріалу для етнодизайну;
- вміти створювати підсвічник з використанням глини, інтегруючи етнографічні мотиви, застосовуючи різні техніки (ліплення, гончарство).

Література:

1. Анатолій Щербань. Декор глиняних виробів Лівобережної України від неоліту до середньовіччя, Полтава: ТОВ "АСМІ", 2011.117с.
2. Галина Істоміна. Мистецтво народної кераміки Волині другої половини ХІХ—ХХ століть, Рівне: Волинські береги, 2009.239с.
3. Є. М. Дмитрієва. Мистецтво Опішні, Київ: Видавництво Академії архітектури Української РСР, 1952.34с.
4. Історія та розвиток керамічного виробництва : навч. посіб., О. В. Савцова, Г. К Воронов, О. І. Фесенко, Ю. О. Смирнова, Я. О. Покроєва ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова.
5. Кара-Васильєва Т. В. Декоративне мистецтво України ХХ століття : у пошуках «великого стилю», Київ: Либідь, 2005. 278с.:іл.
6. Романа Мотиль Українська димлена кераміка ХІХ-початку ХХІ ст. Історія. Типологія. Художні особливості, Львів: Інст-т народознавства НАН України, 2011. 208с.
Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 182 с.

Хід заняття

І Організаційний момент

ІІ Актуалізація опорних знань

- Що собою являє етнодизайн у сучасному світі?
- Що є джерелом етнодизайну?
- Що собою являє етномотив?
- Які види декоративно-прикладного мистецтва ви знаєте?

- Чому гончарство є одним з найпопулярніших видів декоративно-прикладного мистецтва?
- Яка культура, що проживала на території України, відома своєю керамікою?
- Коли з'явилося гончарне коло?
- З якого моменту гончарний виріб можна вважати керамічним?
- З якими керамічними виробами ви зустрічаєтесь у житті?

Метод фотогалереї: на екрані відображені керамічні вироби різних видів та осередків створення. Студенти визначають види та техніки декорування керамічних виробів.

III Мотивація навчальної діяльності

IV Оголошення теми та очікуваних результатів навчання

- вміє працювати з глиною, застосовує різні техніки ліплення;
- розуміє і використовує технічні можливості глини та інструменти для роботи з нею;
- розуміє основні властивості кераміки, технік її обробки та виготовлення керамічних виробів;
- знає, пояснює і застосовує композиційні прийоми для створення підсвічника;
- володіє послідовністю виконання підсвічника з глини;
- уміє застосовувати творчі підходи до дизайну підсвічника;
- розуміє концепцію етнодизайну та вміє застосовувати етнографічні мотиви у дизайні підсвічника;
- вміти презентувати свій проєкт та аргументувати свої дизайнерські рішення.

Нові терміни: підсвічник, декоративне ліплення, ритування, глянування, ріжкування, фляндрування, глазурування, полива, ангоба.

V. Теоретичні відомості

Метод дизайн-мислення:

1. Постановка проблеми: Поняття підсвічника та його види, композиційні прийоми створення.
2. Аналіз зібраної інформації.
3. Генерація ідей: виконання підсвічника з глини.
4. Вибір студентами найкращих проєктів. Аргументація вибору.

VI. Практична робота: Створити підсвічник з глини застосовуючи етномотиви.

Послідовність виконання практичної роботи:

1. Підготовка глини. Розм'якшення глини, щоб вона була готова до роботи з нею.

2. Формування кулі з глини та розкатування її на плоскій поверхні. Створення основи підсвічника, враховуючи її форму та розміри.

3. Робота над отвором для свічки. Створення глиняного «валика» та розкатування його у стрічку. Формування отвору для свічки.

4. Декорування підсвічника із застосуванням технік оздоблення, зокрема, додавання декоративних елементів на поверхню підсвічника. Це може бути візерунок, текстура або зліплені деталі.

5. Підсушування свічника у середовищі без різких перепадів температур.

6. Після сушіння підсвічник можна випалити в печі згідно з вказівками для глини, щоб вона стала твердою та міцною.

7. Додаткове оздоблення в разі випалу, наприклад, фарбуванням або глазур'ю, щоб надати йому більш вишуканий вигляд.

VII Оцінювання робіт

Демонстрація робіт та вибір студентами найбільш вдалих проєктів, аргументація вибору. Аналіз виконаних робіт, з'ясування проблем з якими зіткнулися студенти при виконанні даного завдання та визначення шляхів їх усунення; визначення характерних недоліків та помилок.

Критерії оцінювання практичної роботи:

1. Якість виготовлення підсвічника з глини, креативність, унікальність дизайну, оригінальність підходу до інтеграції етнографічних мотивів, зручність та практичність використання підсвічника, його придатність до використання у побуті, впровадження у практичну діяльність різних технік ліплення, композиційна цілісність підсвічника – 5 балів.

2. Наявність композиційного центру, вдалий вибір пропорцій, використання техніки ліплення - 4 бали.

3. Низький рівень виготовлення підсвічника, відсутність композиційного центру, етномотиви не застосовано - 3 бали.

VIII. Підведення підсумків заняття. Рефлексія.

Що викликало найбільші труднощі при роботі з глиною?

Що собою являє підсвічник?

Які є види підсвічників?

Які основні етапи виготовлення підсвічника можна виділити?

Які техніки оздоблення застосовуються у роботі з глиною?

Як використання кераміки в етнодизайні сприяє збереженню культурної спадщини?

IX Домашнє завдання

1.Виконати підсвічник із застосування декоративних розписів.

2.Переглянути рекомендовані відео:

Як ми робимо керамічні тарілки:

https://www.youtube.com/watch?v=MNq6Fv_B6Gw

GORN Ceramics — сучасна українська кераміка. Що можуть запропонувати наші майстри світу?:

https://www.youtube.com/watch?v=wmD_YU6L-to

Як ми глазуруємо кераміку:

<https://www.youtube.com/watch?v=JehaVISP12Q>